

Sygn. akt II AKa 2/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 marca 2017r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie

Przewodniczący: SSA - Małgorzata Janicz

Sędziowie: SA - Marek Czecharowski (spr.)

SO (del.) - Grzegorz Miśkiewicz

Protokolant - st. sekr. sąd. Małgorzata Reingruber

przy udziale Prokuratora Hanny Gorajskiej - Majewskiej

po rozpoznaniu w dniu 1 marca 2017 r. w Warszawie

sprawy T. C. urodz. (...) w W.

s. W. i I. z d. Ć.

*oskarżonego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,
art. 190 § 1 k.k. x2, art. 157 § 2 k.k.*

na skutek apelacji, wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie

z dnia 26 października 2016 r. sygn. akt V K 205/15

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. uchyla orzeczenie o karze łącznej pozbawienia wolności;

2. w ramach czynu zarzucanego oskarżonemu w pkt I aktu oskarżenia uznaje T. C. za winnego tego, że w dniu 16 czerwca 2015 r. w W. przy ul. (...), działając w zamiarze ewentualnym spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu T. B. (1) poprzez zadanie ciosu w głowę ostrym narzędziem w postaci maczety a następnie pchnięcie nożem w udo, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na postawę obronną pokrzywdzonego i innych interweniujących osób, przy czym swoim działaniem spowodował u T. B. (1) obrażenia w postaci powierzchownych ran ciętych przedramienia prawego, dłoni lewej, obu podudzi oraz rany kłutej podudzia prawego o głębokości około 5 cm, które to uszkodzenia ciała skutkowały rozstrojem zdrowia na okres poniżej 7 dni tj. czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i skazując go na podstawie wymienionych przepisów na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. i art. 11 § 3 k.k. wymierza mu karę 3 (trzy) lata pozbawienia wolności;

3. w pozostałej zaskarżonej części wyrok utrzymuje w mocy;

II. na podstawie art. 85 i 86 § 1 k.k. orzeka karę łączną 3 (trzy) lata pozbawienia wolności;

III. **na podstawie art. 63 § 1 k.k. zalicza oskarżonemu T. C. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania od dnia 18 grudnia 2015 r. do dnia 8 czerwca 2016 r.;**

IV. **zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze w tym kwotę 300 (trzysta) zł tytułem opłaty za obie instancje.**

UZASADNIENIE

Oskarżony T. C. stanął przed Sądem pod zarzutami, iż:

I. w dniu 16 czerwca 2015 r. w W. przy ul. (...), działając z bezpośrednim zamiarem pozbawienia życia T. B. (1) poprzez zadanie pokrzywdzonemu ciosu ostrym narzędziem w postaci maczety w głowę usiłował pozbawić go życia, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na postawę obronną pokrzywdzonego, przy czym swoim działaniem spowodował u T. B. (1) obrażenia ciała w postaci powierzchownych ran ciętych przedramienia prawego, powierzchownych ran ciętych dłoni lewej, powierzchownych ran ciętych obu podudzi, rany klutej podudzia prawego o głębokości około 5 cm, które to uszkodzenia ciała skutkowały rozstrojem zdrowia na okres poniżej 7 dni,

tj. popełnienia przestępstwa art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

II. w miejscu i czasie jak w pkt. 1 groził pozbawieniem życia P. W. (1), które to groźby wzbudziły u pokrzywdzonej uzasadnioną obawę ich spełnienia,

tj. czynu z art. 190 § 1 k.k.

III. w miejscu i czasie jak w pkt. I dokonał uszkodzenia ciała P. W. (1) w ten sposób, że zadając ciosy ostrym narzędziem w postaci maczety spowodował u pokrzywdzonej obrażenia ciała w postaci zadrapania naskórka w kształcie litery Y na wewnętrznej powierzchni lewego przedramienia, zadrapanie i otarcie naskórka oraz zasinienia zewnętrznej powierzchni przedramienia prawego w połowie długości i w okolicy stawu łokciowego, bolesny obrzęk podbródka, które to uszkodzenia ciała skutkowały rozstrojem zdrowia na okres poniżej 7 dni,

tj. czynu z art. 157 § 2 k.k.

IV. w miejscu i czasie jak w pkt. I groził pozbawieniem życia M. W. (1), które to groźby wzbudziły w pokrzywdzonym obawę ich spełnienia,

tj. czynu przestępstwo z art. 190 § 1 k.k.

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie wyrokiem z dnia 26 października 2016 r. (sygn. akt V K 205/15):

I. oskarżonego T. C. uznał za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów i za to za czyn I-szy na mocy art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. skazał go, zaś na mocy art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 8 lat pozbawienia wolności, za czyn II-gi na mocy art. 190 § 1 k.k. skazał go na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, za czyn III-ci na mocy 157 § 2 k.k. skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn IV-ty na mocy art. 190 § 1 k.k. skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

II. na mocy art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. połączył orzeczone wyżej kary pozbawienia wolności i wymierzył mu jedną karę łączną 8 lat pozbawienia wolności;

III. na mocy art. 63 § 1 k.k. zaliczył oskarżonemu T. C. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 18 grudnia 2015 roku do dnia 8 czerwca 2016 roku;

IV. na mocy art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek dowodów rzeczowych opisanych w postanowieniu w przedmiocie dowodów rzeczowych w punktach: 1, 2, 3, na karcie 233 tom I akt sprawy;

V. zasądził na rzecz Skarbu Państwa od oskarżonego T. C. kwotę 600 złotych tytułem opłaty oraz obciążył go pozostałymi kosztami procesu.

Wyrok powyższy zaskarżyli obrońca oskarżonego i prokurator.

Obrońca oskarżonego zaskarżył wyrok na korzyść oskarżonego w odniesieniu do pkt I i II zarzucając:

I. obrazę przepisów postępowania a mianowicie art. 5 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k. polegającą na uznaniu, że wina T. C. w aspekcie naruszenia art. 148 § 1 kk. w fazie usiłowania nie budzi wątpliwości, podczas gdy pojawiające się sprzeczności oraz wątpliwości w zeznaniach T. B. (1), P. W. (1) oraz M. W. (1) oraz M. N. odnośnie zachowania oskarżonego, w szczególności powiązania jego motywu działania

z rozmiarem obrażeń (art. 157 § 2 k.k.) powstałych u

T. B. zostały rozstrzygnięte na jego niekorzyść oraz wbrew zasadzie swobodnej oceny dowodów;

II. obrazę przepisów postępowania a mianowicie art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. polegającą na oparciu orzeczenia o zaledwie część materiału dowodowego, wobec braku rekonstrukcji czynu zabronionego z pkt. I skargi zasadniczej o całokształt okoliczności, w szczególności wobec faktu, że znakomitą część stanowił osobowy materiał dowodowy, co do którego istniały wątpliwości między innymi z uwagi na opieraniu się przez Sąd o zeznania pokrzywdzonych składane w godzinach nocnych, w tym kierowaniem się emocjami bezpośrednio po zaistniałych zdarzeniach bez ich weryfikacji opinią psychologiczną de facto nie popartymi na etapie postępowania jurysdykcyjnego oraz co najistotniejsze brakiem potwierdzenia ich słów w oparciu o ekspertyzy z zakresu medycyny sądowej, wbrew zasadzie swobodnej oceny dowodów a co spowodowało dokonanie przez Sąd błędnych ustaleń faktycznych, że oskarżony dokonał najścia posesji w zamiarze pozbawienia życia T. B. (1);

II. obrazę przepisu postępowania a mianowicie art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k. polegającą na nie respektowaniu przez Sąd Okręgowy ustalonego stanu faktycznego z dalszymi rozważaniami w uzasadnieniu, w tym powodów dla których uznał wybiórcze słowa pokrzywdzonych T. B. (1), P. W. (1) oraz M. W. (1), które w pełnym brzmieniu kłócą się ze sobą i stanowią sprzeczne wersje a zatem nie mogące przesądzać o winie T. C. w aspekcie usiłowania zabójstwa, skutkiem czego wyrok dotknięty jest wewnętrzną sprzecznością.

W uzasadnieniu środka zaskarżenia obrońca koncentruje się na wykazaniu - błędnej jego zdaniem - kwalifikacji prawnej czynu oskarżonego skierowanego przeciwko T. B. (1) przypisanego w pkt I wyroku.

W końcowym jego fragmencie zwraca uwagę na poczynania oskarżonego po uchyleniu tymczasowego aresztowania i opuszczeniu przezeń aresztu dowodzące jego prawidłowej postawy i rzeczowej oceny własnych zachowań.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przypisanie prawidłowej kwalifikacji prawnej odnośnie czynu z pkt I skargi zasadniczej - dotyczącego T. C. - na czyn z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w efekcie czego orzeczenie kary sprawiedliwej.

Oskarżyciel publiczny skarżąc wyrok na niekorzyść oskarżonego w części dotyczącej orzeczenia o karze zarzucił:

I. rażącą niewspółmierność kar jednostkowych oraz kary łącznej pozbawienia wolności, wymierzonych oskarżonemu T. C. za przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., art. 190 § 1 k.k. i 157 § 2 k.k., polegającą na orzeczeniu kar jednostkowych oraz kary łącznej pozbawienia wolności w dolnych granicach ustawowego zagrożenia a także niezasadne zastosowanie zasady pełnej absorpcji przy wymierzaniu kary łącznej pozbawienia wolności podczas, gdy bardzo wysoki stopień winy i społecznej szkodliwości przypisanych

mu przestępstw wynikający w szczególności z postaci zamiaru i motywacji, charakter naruszonych dóbr, właściwości i warunki osobiste oskarżonego, jego wielokrotna uprzednia karalność a także potrzeba w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa przemawiają za wymierzeniem oskarżonemu zdecydowanie surowszej kary;

II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, polegający na niezasadnym przyjęciu, że przeprowadzony w sprawie wywiad środowiskowy w stosunku do oskarżonego, którego wynik Sąd I instancji wziął pod uwagę wymierzając mu karę pozbawienia wolności wykazał wynik pozytywny, podczas gdy nie ma on takiego charakteru ponieważ z treści wywiadu środowiskowego wynika, że oskarżony już w wieku kilkunastu lat sprawiał problemy, zaniedbywał obowiązki szkolne, ukończył jedynie szkołę podstawową, następnie w dorosłym życiu podejmował się jedynie prac dorywczych, posiadał impulsywny charakter, zaś matka oskarżonego określa go jako osobę niedojrzałą, a nadto oskarżony miał kontakt ze środkami odurzającymi oraz był karany za przestępstwa na kary pozbawienia wolności.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia w zakresie wymierzonej kary pozbawienia wolności poprzez wymierzenie oskarżonemu kary w wymiarze:

-za I czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. - 12 lat pozbawienia wolności

-za II czyn z art. 190 § 1 k.k. -1 roku pozbawienia wolności

-za III czyn z art. 157 § 2 k.k. - 1 roku pozbawienia wolności

-za IV czyn z art. 190 § 1 k.k. -1 roku pozbawienia wolności i w rezultacie wymierzenie kary łącznej w wymiarze 13 lat pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora nie zasługuje na uwzględnienie jako oczywiście bezzasadna. Nie można natomiast odmówić zasadności apelacji obrońcy, a zwłaszcza jej wnioskowi końcowemu, co do wskazanej w nim kwalifikacji prawnej czynu. Jej zmiana jest w pełni zasadna w oparciu o ustalenia faktyczne trafnie poczynione przez Sąd Okręgowy, jednakże błędnie ocenione przy dokonywaniu subsumpcji.

Sąd I instancji prawidłowo ocenił wyjaśnienia oskarżonego dając im jedynie częściowo wiarę co zaprezentował w pisemnych motywach wyroku. Odnosił je zasadnie do relacji pozostałych uczestników incydentu, które też rzeczowo ocenił uwzględniając niewątpliwe ich tonowanie na etapie postępowania sądowego. Zgodzić się jednak trzeba z tezą obrońcy oskarżonego przedstawioną w apelacji, iż pierwsze relacje pokrzywdzonych odnotowane w protokołach sporządzonych w nocy, bezpośrednio po zajściu, nacechowane są emocjami i bezkrytycznym odniesieniem do gróźb wykrzykiwanych przez oskarżonego.

Ustalając początek zajścia (od chwili wtargnięcia oskarżonego do pokoju T. B. (1) do momentu pojawienia się jego siostry P. W. (1)) Sąd podzielił w praktyce, w całości, relację oskarżonego co do tego fragmentu zdarzenia. A zatem, że uderzenie i to w nogi pokrzywdzonego poprzedził krzyk by ten zostawił w spokoju jego dziewczynę. Taka sekwencja wydarzeń potwierdza konsekwentne stanowisko oskarżonego, iż nie miał zamiaru zabić pokrzywdzonego a co mógłby próbować zrobić wyprowadzając bez uprzedzenia (w ciszy) cios maczetą w głowę T. B.. Okrzyk i uderzenie w nogi pozwoliło temu ostatniemu na podjęcie obrony najpierw poprzez zasłonięcie się ręką (stąd powierzchowne obrażenia przedramienia), a następnie uchwycenie dłońmi ostrza maczety co spowodowało powierzchowne zranienia lewej dłoni. Obrona ta wsparta następnie przez siostrę - P. W. (1), a następnie jej męża M. W. (1) doprowadziła do obezwładnienia napastnika, odebrania mu maczety i sprowadzenia go na podwórze. W tym czasie oskarżony jedynie słownie wyrażał groźby pod adresem małżonków W.. W końcowej fazie już przy bramie posesji, gdy pokrzywdzeni mężczyźni T. B. i M. W. ostatecznie unieszkodliwili oskarżonego powalając go na ziemię i przygniatając sobą, wyjętym z kieszeni nożem spowodował ranę kłutą uda T. B..

Nie ulega zatem wątpliwości, iż oskarżony podejmując akcję wobec pokrzywdzonego posługując się tak niebezpiecznymi narzędziami jak maczeta, a potem składany nóż, będąc „osobą dojrzałą i poczytalną” (cyt. z uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego) musiał liczyć się z tym, że ich charakter zwłaszcza przy uderzaniu w neralgiczne części ciała naraża atakowane osoby na poważne obrażenia (ciężki uszczerbek na zdrowiu), a nawet utratę życia. Jedynie aktywna obrona T. B. i wsparcie innych interweniujących osób ograniczyła skutki użycia tych narzędzi (także w przypadku P. W.) do powierzchniowych obrażeń kwalifikowanych jako lekki uszczerbek na zdrowiu (art. 157 § 2 k.k.).

Daje to zatem podstawę do przyjęcia, iż czyn oskarżonego stanowił usiłowanie w zamiarze ewentualnego spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu tj. kwalifikowanego z art. 156 § 1 pkt 2 k.k.

Stąd też Sąd odwoławczy nie zmieniając prawidłowych ustaleń faktycznych zmienił kwalifikację prawną czynu na art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Powyższe znajduje pełne wsparcie w opiniach biegłego z zakresu chirurgii opracowanych w toku śledztwa.

Wymierzając karę pozbawienia wolności Sąd Apelacyjny w pełni podzielił argumentację Sądu I instancji w zakresie okoliczności obciążających i łagodzących. Podkreślenia wśród nich wymaga dotychczasowa karalność oskarżonego, ale także skuteczna mediacja, która doprowadziła do pojednania stron konfliktu. Kara wymierzona w granicach dolnego ustawowego zagrożenia jest zdaniem Sądu odwoławczego adekwatna do stopnia zawinienia oskarżonego oraz uwzględnia pozostałe kryteria jej wymiaru określone w art. 53 k.k.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny zmienił kwalifikację prawną czynu z pkt I aktu oskarżenia (korygując stosownie opis czynu) i wymierzył oskarżonemu karę 3 lat pozbawienia wolności. Konsekwencją tego rozstrzygnięcia było uchylene orzeczenia o karze łącznej oraz wymierzenie nowej kary pozbawienia wolności łączącej kary za wszystkie cztery przypisane czyny. Podzielając obszerną argumentację Sądu Okręgowego, Sąd Apelacyjny orzekając karę łączną zastosował zasadę absorpcji. Na poczet tak orzeczonej kary Sąd odwoławczy zaliczył oskarżonemu stosowny okres tymczasowego aresztowania (z wyłączeniem okresów wprowadzonych do wykonania kar z prawomocnych wyroków).

Zgodnie z treścią art. 10 ust. 1 ustawy z 23 lipca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych Sąd obciążył oskarżonego jedną opłatą za obie instancje w wysokości 300 zł oraz pozostałymi kosztami za postępowanie odwoławcze.